

ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

«Συγκατοικώ» με τον Δον Κιχώτη και τον Γαργαντούα

Ο συγγραφέας μιλά για τους ήρωες του Θερβάντες και του Ραμπελαί με τους οποίους καταπιάνεται, για την επιστροφή στα κλασικά έργα και τονίζει ότι πρέπει να ενεργοποιήσουμε τις ελπίδες μας για το αύριο

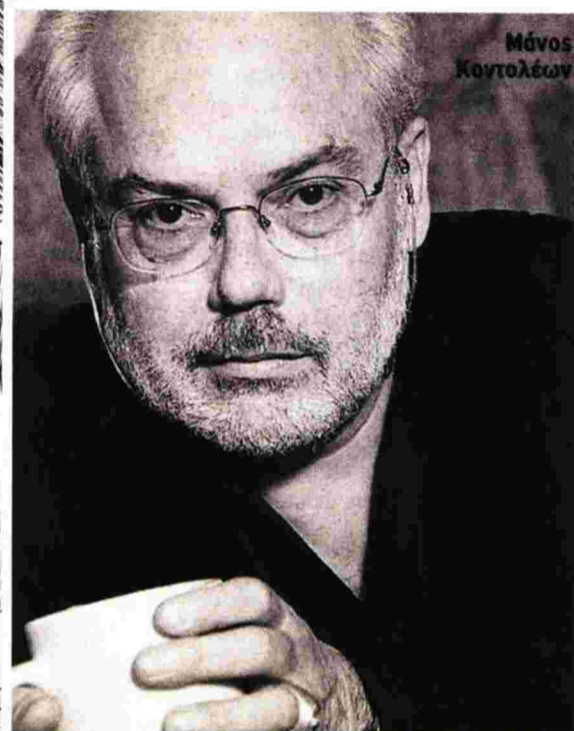
Συνέντευξη στην Ελένη Γκίκα

Υποστηρίζει ότι αναζητούμε «να πατήσουμε σε κάτι σταθερό». Αναγνωρίζει πως θα πρέπει «να ενεργοποιήσουμε τις ελπίδες μας για το αύριο με τη βοήθεια χαρακτήρων και αξιών που επιβεβαιώθηκαν από τα χρόνια». Και αποφασίζει να ξαναδιαβάσει και να ξαναγράψει τους κλασικούς. Ξεκινώντας από τον Δον Κιχώτη και τον Γαργαντούα. Ο συγγραφέας Μάνος Κοντολέων μάς χαρίζει την πανοπλία της εποχής μας. Αποδεικνύοντας πως είναι εφικτό «η πραγματικότητα να μετατραπεί σε κάτι το μαγικό».

Κύριε Κοντολέων, τι είναι ο Δον Κιχώτης στη ζωή μας και στη ζωή σας ειδικότερα;

Ο Δον Κιχώτης -αυτός ο εμβληματικός ήρωας του Θερβάντες- πέρασε όλη του τη ζωή διαβάζοντας ιπποτικά μυθιστορήματα, μέχρις ότου αποφάσισε πως αξίζει ο ίδιος να ζήσει τη ζωή του ως ένας ιππότης της δικής του καθημερινότητας. Φόρεσε, λοιπόν, μια σκουριασμένη πανοπλία, καβάλησε ένα γέρικο άλογο και με τη συντροφιά ενός απλού και αγαπού χωρικού ξεκίνησε να πείσει τους άλλους πως το όνειρο μπορεί να γίνει αλήθεια ή και το αντίστροφο -η πραγματικότητα να μετατραπεί σε κάτι το μαγικό. Οι περιπέτειές του, αιώνες τώρα, μας κάνουν άλλοτε να γελάμε κι άλλοτε να δακρύζουμε. Και εν τέλει, να θεωρούμε τον Δον Κιχώτη σύμβολο ελεύθερης σκέψης.

Γιατί ειδικά αυτήν εδώ την εποχή ξαναδιαβάζουμε τους κλασικούς;
Νομίζω πως αναζητούμε να πατήσουμε σε κάτι σταθερό. Να ενεργοποιήσουμε τις ελπίδες μας για το αύριο, με τη βοήθεια χαρακτήρων και αξιών που επιβεβαιώθηκαν από τα χρόνια. Κι όπως μάλιστα ζούμε μέσα σε πολύ γρήγορους ρυθμούς, η επιστροφή σε έργα κλασικά μας κάνει να αισθανόμαστε πως μπορούμε να πάρουμε βαθιές όσο και ήρεμες ανάσες.

Σκίτσο του Β. Παυλίδη για τον «Δον Κιχώτη»

«Ζήσε όπως ο Δον Κιχώτης», «Το βιβλίο της ζωής του Μεγάλου Γαργαντούα (όταν ακόμα ήταν παιδί και νέος άντρας)», Θερβάντες και Ραμπελαί, γιατί επιλέξατε ειδικά αυτά τα βιβλία;
Τόσο ο Δον Κιχώτης όσο και ο Γαργαντούας ήταν στα παιδικά μου χρόνια ήρωες μυθιστορημάτων που κυριαρχούσαν στη δική μου ζωή, όπως και στη ζωή των φίλων μου. Θέλησα, ώριμος πλέον, να τους συναντήσω ξανά και ξαφνιάστηκα που διαπίστωσα πως εξακολουθούν να έχουν την ικανότητα να μου κρατάνε μια ενδιαφέρουσα συντροφιά.

Ετσι σκέφτηκα να τους χαρίσω κι εγώ ένα δώρο. Και τους έγραψα ξανά με τεχνικές που ταιριάζουν περισσότερο στις προσλαμβάνουσες ενός σημερινού παιδιού και νέου... Αλλά, γιατί όχι, και του οποίου σημερινού μέσου αναγνώστη.

Τι θυμάστε από όταν τα πρωτοδιαβάσατε ως παιδί;

Ήταν μια εποχή που κυριαρχούσαν τα κλασικά έργα για παιδιά σε ξεχωριστές διασκευές. Τα περισσότερα ήταν μεταφρασμένα και με πολύ υπεύθυνο τρόπο διασκευασμένα. Επίσης, είχαν πολύ όμορφες εικόνες -συνήθως ασπρόμαυρες. Εκτός από τον Δον Κιχώτη και τον Γαργαντούα, να θυμηθώ τον Γκιούλιβερ, τους Τρεις Σωματοφύλακες, τον Βασιλιά Αρθούρο, το Νησί των Θησαυρών, και βέβαια έργα του Ντίκενς, του Τούεϊν, του Βερν... Όλα τους έργα τόσο δυνατά, αλλά και με τόσο υπευθυνότητα διασκευασμένα, ώστε ο αναγνώστης των μέσων του 20ού αιώνα να μπορεί να αισθανθεί κοντά στους ήρωές τους και να ενστερνιστεί τις αξίες τους. Θέλω να πιστεύω πως και ο δικός μου τρό-

πος -μπορώ να εγγυηθώ πως εργάστηκα με παρόμοια υπευθυνότητα- θα έχει το ίδιο αποτέλεσμα.

Να υποθέσουμε -αν κρίνουμε από τη δική σας δουλειά και την εικονογράφηση του Βαγγέλη Παυλίδη- ότι τα ετοιμάζατε καιρό;

Ναι, καιρό. Συγκεκριμένα, δύο χρόνια. Καθώς τα έγραφα, μελετούσα τα πρωτότυπα, άλλες διασκευές, πολλές μελέτες... Και με τον Βαγγέλη Παυλίδη, αλλά και με την Ελενα Πατάκη, αναζητούσαμε το ύφος, όχι μόνο της εικονογράφησης, αλλά και όλης της έκδοσης. Θέλω να σταθώ στο σημείο αυτό. Τα δύο αυτά βιβλία, ενώ δείχνουν ξεκάθαρα πως θέλουν να είναι μια συνέχεια παλιών παρόμοιων εκδόσεων, την ίδια στιγμή, επίσης ξεκάθαρα, φανερώνουν πως είναι σχεδιασμένα με μια πολύ σύγχρονη αισθητική ματιά. Νομίζω πως ενώνουν το χθες με το σήμερα.

Τι βρήκατε σήμερα που δεν είχατε επισημάνει παλαιότερα;

Μα σαν παιδί περισσότερο στεκόμουν στα γεγονότα και οι όποιες βαθύτερες σκέψεις λειτουργούσαν με έναν υπόγειο τρόπο. Τώρα, καθώς έγραφα αυτές τις ιστορίες, ήταν οι σκέψεις και οι ιδέες που ενεργοποιούσαν, όχι μόνο τις επιλογές της διασκευής, αλλά και την ίδια τη γραφή μου. Και έτσι έφτασα ακόμα και στο σημείο να «γεννήσω» εγώ ένα νέο πρόσωπο-αφηγητή της κάθε ιστορίας, που κατά κάποιον τρόπο αποτελεί το alter ego μου, και ήρθε κι αυτό να συγκατοικήσει με τα πρόσωπα του Θερβάντες και του Ραμπελαί.

«Αναζητώ συνεχιστές»

Θ' ακολουθήσουν κι άλλα κλασικά;

Θα το ήθελα. Αναζητώ τους συνεχιστές... Αλλά είναι πολύ νωρίς ακόμα για να έχω πάρει την όποια απόφαση.

Μπορεί ένα βιβλίο να μας αλλάξει τη ζωή; Ένα τέτοιο βιβλίο μπορεί;
Ένα βιβλίο από μόνο του να αλλάξει τη ζωή ενός ανθρώπου; Μάλλον αδύνατον. Πολλά βιβλία μαζί, ναι, μπορούν.